

Bebri, to populācijas dinamika un skaita regulēšanas iespējas

Jānis Ozoliņš

Projekts tiek īstenots ar EEZ finanšu instrumenta 2009-2014 atbalstu.
Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija

S A B I E D R Ī B A S I N T E G R Ā C I J A S F O N D S

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants

Īsa vēsture:

iznīcināts 1871.-1873.

reintroducēts 1927.

populācijas izcelsme: Norvēģija,
Baltkrievija, Voroneža (Krievija)

kļūst par medījamu dzīvnieku 1980

pētījis Dr. hab. biol. M. Balodis
(1919-2001):

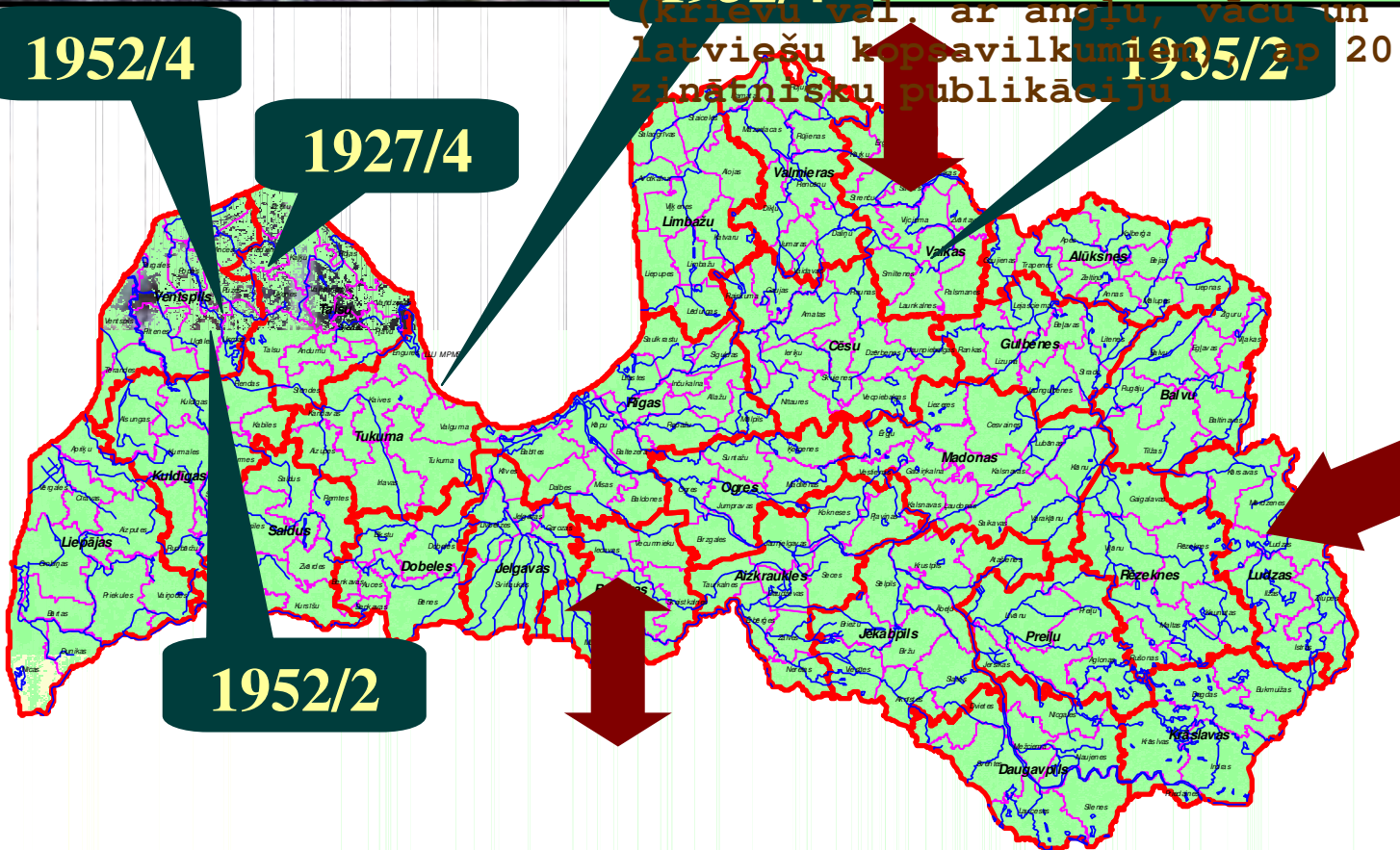
2 disertācijas, 1 monogrāfija
(krievu val. ar angļu, vācu un
latviešu kopsvilkumiem), ap 20
zinātnisku publikāciju

1952/4

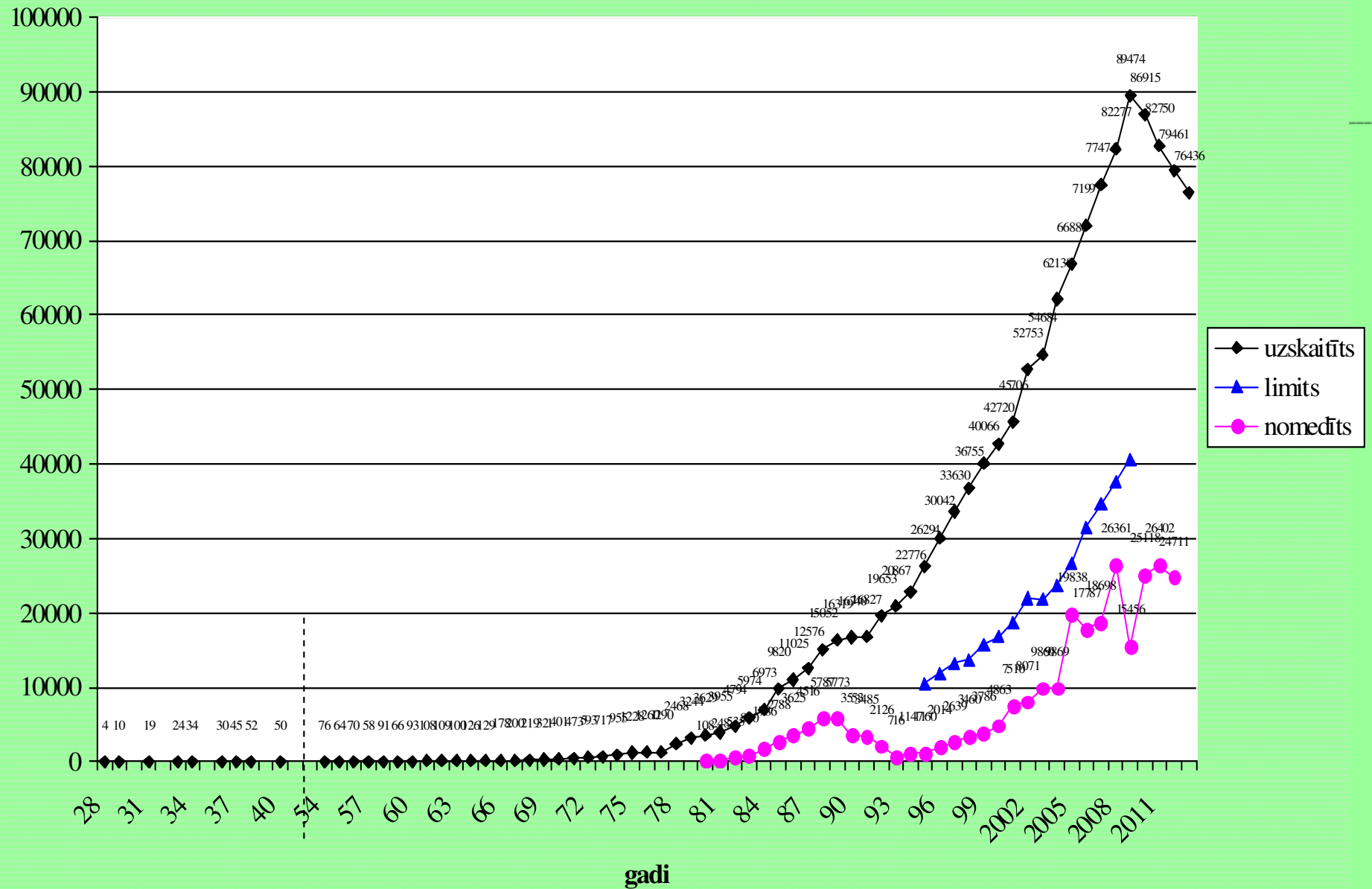
1927/4

1952/4

1935/2

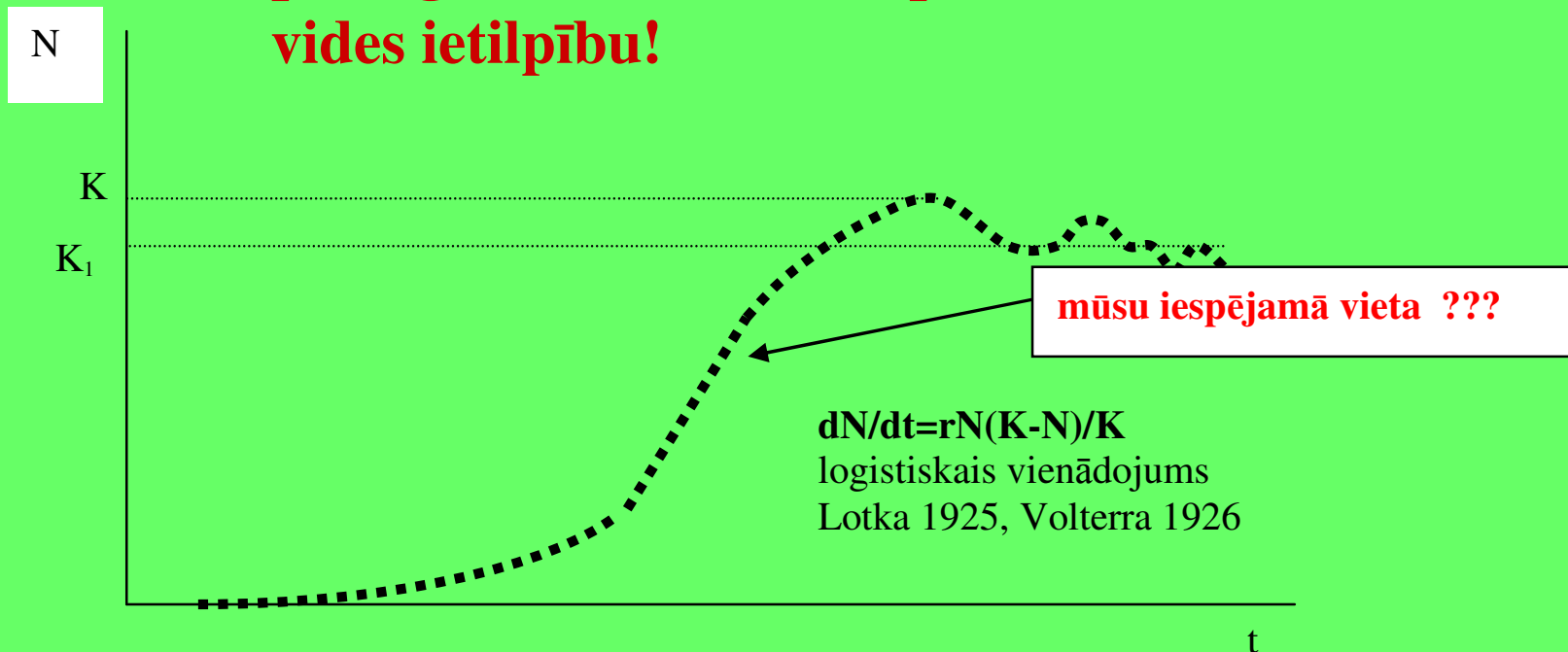

Bebru *Castor fiber* skaita dinamika Latvijā (oficiālā uzskaite)

Populācijas pieauguma atkarība no apmedājamo platību bioloģiskās (ekoloģiskās) ietilpības

Tāpat visstraujākais populācijas pieaugums notiek tieši “pusceļā” uz vides ietilpību!

K – max iespējama indivīdu skaits, ko g. k. ierobežo barības un dzīves telpas resursi

r – pieauguma koeficients pilna reprodūktīvā cikla ietvaros: no piedzimšanas līdz nākamās paaudzes radīšanai

K_1 – vides bioloģiskā ietilpība (reāli nedaudz mazāka par K)

Kartogrāfisks pētījums 1990- tajos gados, kas raksturoja bebru biotopus pēc krastu līnijas garuma vidēji uz 1 km² Latvijas ainavas:

Lielās upes (>50m platas) – 12m;

Vidējās upes (20–50m) – 8m;

Mazās upes (2–20m) – 123m;

Strauti (<2m) – 62m;

Grāvji (<2m) – 636m;

Kanāli (>2m) – 99m;

Ezeri – 122m

Kopā – 1062m

**Tātad kopējā Latvijas
vides ietilpība ir viena
bebru ģimene (min. 4)
uz katru km², jeb
vismaz 250.000 bebru,
kamēr vien krastos aug
pietiekami daudz
barības.**

Kāpēc bebri aizdambē upītes?

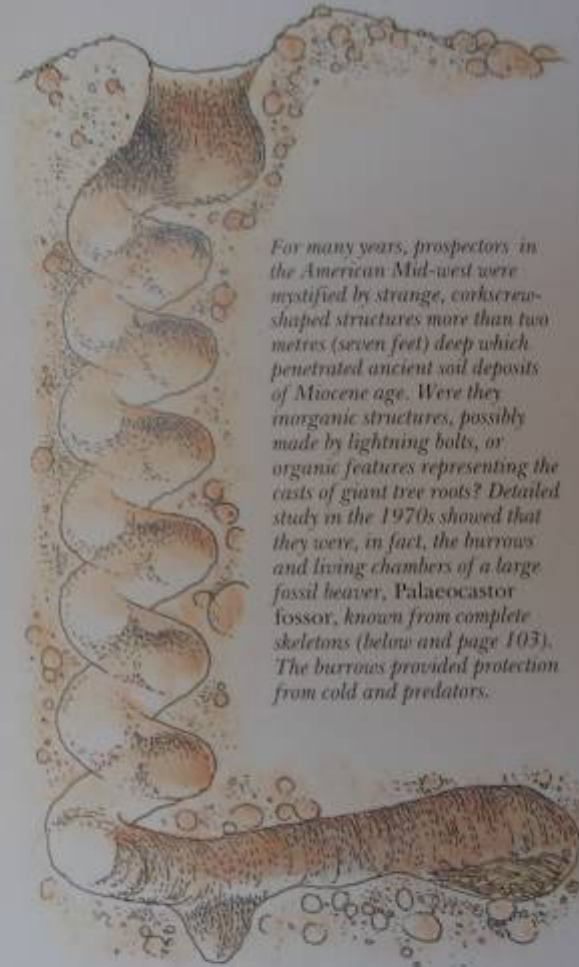
...ht or left. After the
...ome debate about
...the beaver *Palaeo-*
...ng chambers.
...recorded from the
...eaver fossils. Does
...cient, or that other
...eworthy fact, too,
...der in construction

...cene mylagaulids.
...l from the Great
...bands with long
...It was probably a
...y were of little use
...ed from damage
...*Epigaulis* was the
...front of the eyes.
...ey were also to
...pre-mating fights
...ot have the horns,

...uring the time of
...eages in South
...Old World and
...the myomorphs -
...sters and voles -
...pecies, by far the

...but experienced
...e last five million
...als, living in all
...lifestyles rapidly
...f evolution are so
...ntangle complex
...torical times, by
...e or voles became
...d years ago, and
...ferences with their

...les lemurs, bush-
...apes - including
...date from Late
...the group under-
...aring the time of
...pochs, giving rise

*For many years, prospectors in the American Mid-west were mystified by strange, corkscrew-shaped structures more than two metres (seven feet) deep which penetrated ancient soil deposits of Miocene age. Were they inorganic structures, possibly made by lightning bolts, or organic features representing the casts of giant tree roots? Detailed study in the 1970s showed that they were, in fact, the burrows and living chambers of a large fossil beaver, *Palaeocastor* fossor, known from complete skeletons (below and page 103). The burrows provided protection from cold and predators.*

*A skull of
Egyptian
Oligocene
baboon -
advance
having a
and no b
characte
includin*

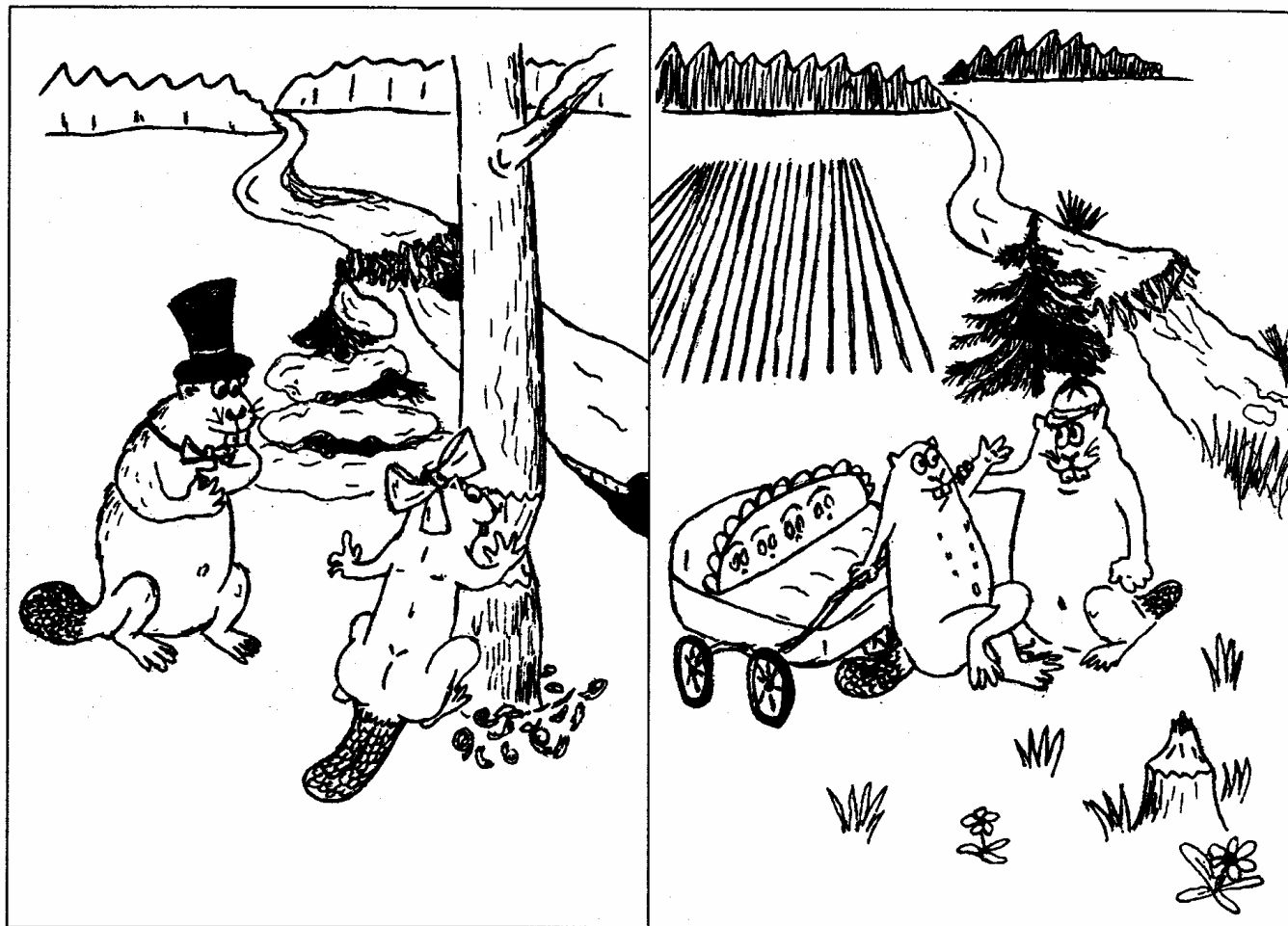

Ziemas beigas Pēc trīs mēnešiem...

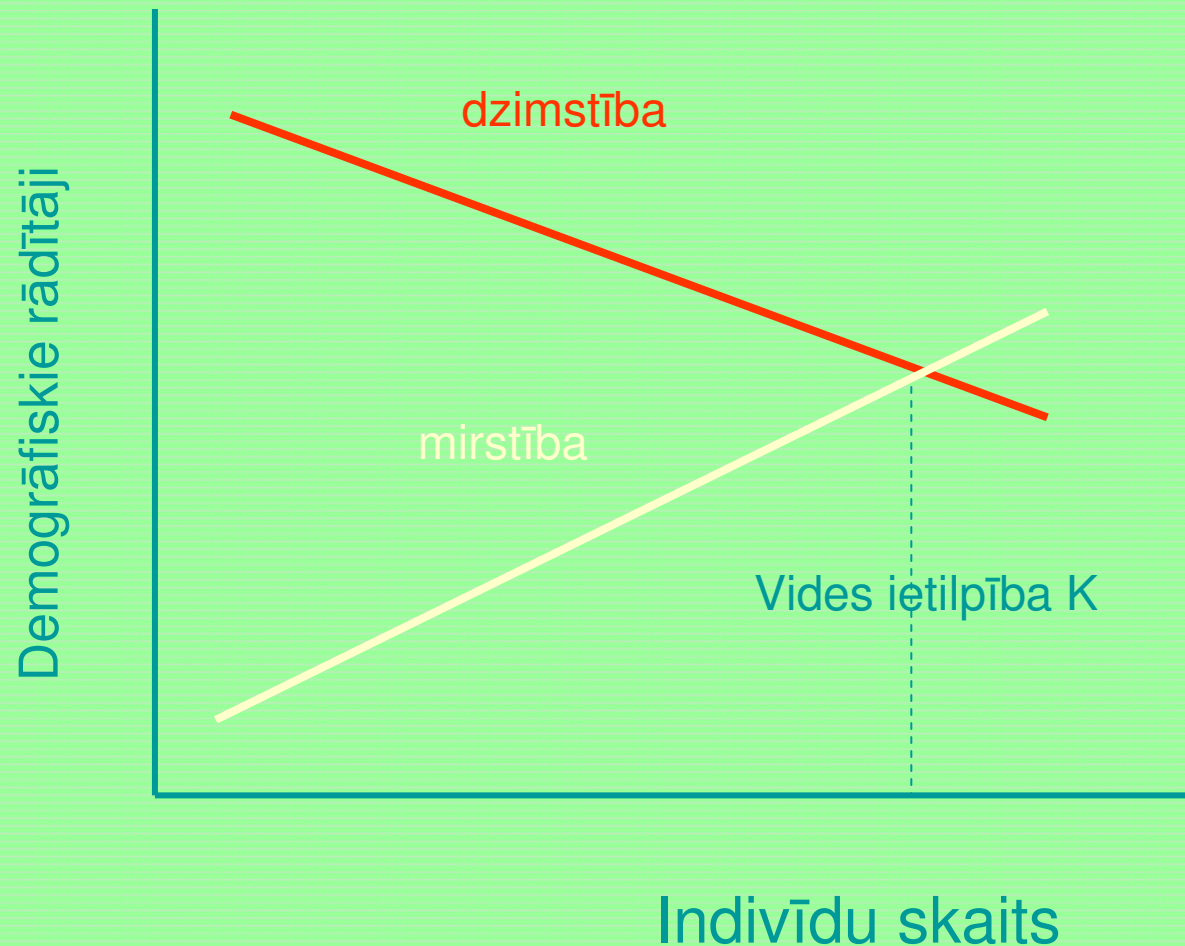

Nākamajā rudenī

Jaunajā dzīvē

Populācijas skaita regulēšana un blīvuma atkarības likums

Ja populācijas lielums ir sasniedzis konkrētās vides ietilpību, medības var nenotikt, jo dabiskā ceļā iet bojā tik pat indivīdu, cik piedzimst.

1. secinājums – lai bebru populāciju “noturētu pusceļā” uz vides ietilpību, kad tiem ir vislielākais pieaugums, ir jānomedī nevis 25%, bet gan vismaz 40% no esošā skaita. Skaitliski tas varētu būt vairāk nekā 60.000 bebru gadā, kas ir vismaz 3 reizes vairāk nekā to līdz šim spējuši mednieki.

2. secinājums – šādu medību apjomu sasniegt nav reāli, tādēļ vienīgais risinājums var būt, pirmkārt, **ļaut** bebriem lokāli (kur tie nenodara postījumus) sasniegt vides ietilpību un **pašiem** samazināt pieaugumu, un, otrkārt, neļaut tiem iedzīvoties vietās, kur tie nodara postījumus, tātad medīt **tikai** postījumu vietās, tās pilnīgi izmedījot.

Paldies par uzmanību!

